

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

18 януари 1979 година*

„Свободно предоставяне на услуги - частни бюра по труда”

По съединени дела 110 и 111/78

с предмет преюдициално запитване на основание член 177 от Договора за ЕИО, оправено до Съда от страна на Tribunal de première instance (Белгия) в производството, висящо пред този съд между

По дело 110/78

1) Ministère Public,

2) Chambre Syndicale des Agents Artistiques et Impresarii de Belgique, A.S.B.L.,
със седалище в Charleroi

и

1) Willy Van Wesemael, Brussels,

2) Jean Poupaert, Lille (Франция),

По дело 111/78

1) Ministère Public,

2) Chambre Syndicale des Agents Artistiques et Impresarii de Belgique, A.S.B.L.,
със седалище Charleroi,

3) Albert Gérard, Liège

и

1) Romano Follachio, Peruwelz (Белгия),

2) Robert Leduc, Valenciennes (Франция),

относно тълкуване на разпоредбите на Договора за ЕИО относно правото на установяване и предоставяне на услуги, както и разпоредбите на Директива 67/43/ЕИО на Съвета от 12 януари 1967 г. (ОВ 1967 г., 10/140),

СЪДЪТ,

* Език на производство то: френски.

в състав: г-н Н. Kutscher, председател, г-н J. Mertens de Wilmars и г-н Mackenzie Stuart, председатели на състави, г-н А. М. Donner, г-н Р. Pescatore, г-н М. Sørensen, г-н А. O'Keefe, г-н G. Bosco и г-н А. Touffait, съдии,

генерален адвокат: г-н J.-P. Warner,

секретар: г-н А. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С две решения от 21 март 1978 г., постъпили в Съда на 8 май 1978 г., Tribunal de première instance (Първоинстанционен съд, Tournai) на основание член 177 от Договора за ЕИО отправя няколко въпроса за тълкуването на Директива 67/43/ЕИО на Съвета от 12 януари 1967 г. (ОВ 10/140), както и на някои разпоредби от Договора за ЕИО относно свободното предоставяне на услуги.

2. Тези въпроси са поставени по повод две производства срещу две лица, установени в Белгия, и двама френски импресарии, установени във Франция. По отношение на тях е отправено обвинение, че са нарушили разпоредбите на членове 6 и 20 от белгийския Кралски указ от 28 ноември 1975 г. във връзка с упражняване на дейност на частни бюра по труда за сценични артисти.

3. Съгласно цитираните разпоредби „упражняването на дейност на частни бюра по труда за сценични артисти е обусловено от издаване на лицензия от министъра, в чийто ресор е заетостта, и освен при спогодба за взаимност между Белгия и съответните страни, чуждестранните бюра по труда за сценични артисти не могат да осъществяват посредничество за намиране на работа в Белгия без посредничеството на частно бюро по труда, притежаващо лицензия”.

4. И в двете производства срещу първия обвиняем е повдигнато обвинение за това, че за назначаването на сценични артисти, е използвал услугите на платено бюро по труда със седалище във Франция, чийто управител не притежава лицензия в Белгия.

5. Обвиняемите са направили възражение за несъвместимост на цитираните по-горе разпоредби от националното право с Договора, доколкото с тях се създават пречки за свободното предоставяне на услуги по смисъла на членове 52, 55, 59 и 60.

6. Тъй като делата бяха съединени за целите на устното производство, е целесъобразно съединяването да се запази и при постановяването на решението.

7. Тъй като дейността във връзка с това производство се свежда до предоставяне на услуги, разглеждането на поставените от националния съд въпроси трябва основно да се насочи към разглеждане на разпоредбите на договора във връзка с „услугите”.

8. Първият въпрос се отнася до това дали дейностите на частните бюра по труда за сценични артисти попадат в група 839 от международната класификация ISIC под наименованието „посреднически агенции”.

9. В случай на утвърдителен отговор на този въпрос се пита дали дейността на посочените по-горе бюра по труда действително и по право е била либерализирана с Директива 67/43/ЕИО на Съвета от 12 януари 1967 г.

10. При утвърдителен отговор на предходния въпрос, националният съд с третия си въпрос пита дали член 62 от Договора овластява държава-членка да възпроизведе, без да ги утежнява, дискриминиращи разпоредби, които преди това са съществували в нейното законодателство.

11. В случай, че се окаже, че посочените по-горе бюра по труда не попадат в група 839, националният съд пита в своя четвърти въпрос дали Съдът потвърждава тълкуването, според което тези бюра принадлежат към група 842 „все още нелиберализирани“.

12. Директивата от 12 януари 1967 г., приета от Съвета на основание членове 54 и 63 от Договора, и на общата програма за премахване на ограниченията пред свободното предоставяне на услуги, приета от Съвета на 18 декември 1961 г. (ОВ 1962 г., 2/32), се отнася до осъществяването на свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги, свързани с упражняване на свободни професии, принадлежащи към определени групи на типовата международна номенклатура, по индустрии и за всички отрасли на икономическите дейности (ISIC), приета от Статистическото бюро на Обединените нации.

13. В тази обща програма, която в своите приложения I - IV изброява дейностите, чиято либерализация следва да се постигне поетапно в течение на преходния период в съответствие с графика, определен в разпоредбите на дял V, е възпроизведена за всяка дейност или група от дейности посочената по-горе международна номенклатура, която е неразделна част от актовете на Общността.

14. Първият въпрос е насочен към определянето на класификацията на спорните дейности по отношение на група 839 от номенклатурата на ISIC.

15. Тази номенклатура определя група 839 към клас 83, раздел 8 („услуги“) като остатъчна група, отнасяща се до „услуги, предоставяни на предприятията, неупоменати, нито включени другаде“.

16. В подробната Ж редакция от 1964 г. изрично е определено, че „ако бюрата по труда“ принадлежат именно към тази група, то посредничеството за намиране на работа на персонал в театри и в радиото е изключено от нейния обхват.

17. Според този текст към група 841 се включва „ангажирането на артисти и статисти в сектора на киното и помощните услуги, а в група 842 се включват услуги, като посреднически агенции за намиране на работа на персонал в театри“ в сферата на театъра и свързаните с него услуги.

18. Вследствие на това, частните бюра по труда за сценични артисти не могат да се класифицират в група 839 от международната номенклатура ISIC под наименование „посреднически агенции“.

19. От втория и четвъртия въпрос следва, че националният съд е поставил проблема с класификацията на спорните дейности в рамките на ISIC само с цел да се изясни дали тези дейности са били либерализирани по смисъла на разпоредбите на член 59 от Договора относно свободното предоставяне на услуги.

20. Понятията „все още нелиберализирани”, съдържащи се в края на четвъртия въпрос, дават повод да се предположи, че при формулирането на въпроса си националният съд изхожда от предпоставката, според която либерализацията на тези дейности би могла да се счита за осъществена, дори и след преходния период, само доколкото това е предвидено в акт на Общността, като цитираната по-горе Директива 67/43/ЕИО на Съвета.

21. В рамките на предвиденото в член 177 съдебно сътрудничество между националните съдилища и Съда на Европейските общности, на които е възложена функцията пряко и съвместно да допринасят за еднаквото прилагане на правото на Общността във всички държави-членки, Съдът може да извлече от редакцията на поставените от националният съд въпроси – предвид изложените факти, и по-специално предвид общия въпрос, поставен от националният съд, за съответствието на въпросния Кралски указ с Римския договор – елементите на правото на Общността, необходими на националният съд с оглед разрешаване на правния проблем, с който е сезиран, в съответствие с правото на Общността.

22. В разглеждания случай е целесъобразно да се разгледа въпросът в каква степен въпросните дейности са либерализирани по смисъла на членове 59 - 66 от Договора, дори при липсата на общностен акт, приет от Съвета от рода на посочената по-горе директива.

23. Този въпрос трябва да се реши с оглед на цялостното съдържание на главата относно услугите, като се имат предвид освен това разпоредбите относно правото на установяване, към които препраща член 66.

24. Съгласно член 59, параграф 1 от договора „...ограниченията на свободното предоставяне на услуги в рамките на Общността по отношение на гражданите на държавите-членки...” се премахват поетапно през преходния период.

25. Като определя края на преходния период за осъществяване на свободното предоставяне на услуги, цитираната разпоредба, тълкувана в контекста на член 8, параграф 7 от Договора, предвижда задължение за точно определен резултат, чието изпълнение следва да бъде улеснено, но не и обусловено от осъществяването на програма от поетапни мерки.

26. Следователно, от повелителните разпоредби на член 59 от Договора, чието осъществяване е следвало да стане по време на преходния период, чрез насоките, посочени в член 63, са станали пряко и безусловно приложими след изтичане на посочения период.

27. Тези повелителни разпоредби, които възлагат задължение за свободно предоставяне на услуги, предполагат премахването на всякаква дискриминация въз основа на гражданство или обстоятелството, че се е установил в държава-членка,

различна от държавата от държавата на престацията по отношение на доставчика на услуги.

28. Предвид особеното естество на предоставянето на определени услуги, като посредничеството за намиране на работа на сценични артисти, не могат да считат за несъвместими с Договора определени специфични изисквания към доставчиците на услуги, мотивирани с професионални правила, въведени от съображения за обществен интерес или от необходимостта да се осигури закрила на артистите, необходимост, която съществува за всяко лице, установено на територията на въпросната държава, доколкото доставчикът на услуги не е обвързан със сходни изисквания в държавата-членка, в която се е установил.

29. Когато упражняването на посочената посредническа дейност за намиране на работа в държавата, в която се предоставя услугата, е обусловена от издаването на лицензия, както и от надзор от страна на компетентните органи, въпросната държава не може в нарушение на императивните разпоредби на член 59 от Договора да задължи доставчиците на услуги, установени в друга държава-членка да изпълнят подобни условия или да ползват услугите на посредник, притежаващ лицензия, като в случай, че такова изискване се окаже обективно необходимо, за да се гарантира спазването на професионалните норми и осигуряване на съответната закрила.

30. Подобно изискване не е обективно необходимо, ако престацията се осъществява от бюро по труда, което е част от публичната администрация на държава-членка или ако доставчикът на услуги, установен в друга държава-членка, притежава лицензия, издадена при условия, съпоставими с изискванията, определени от държавата, в която се предоставя услугата, и ако тези дейности в първата държава са подчинени на съответния контрол относно всички посреднически дейности, независимо от държавата-членка на местоназначение на престацията.

31. Белгийското правителство посочва, че въпросната посредническа дейност попада в приложното поле на разпоредбите на Конвенция № 96 на Международната организация на труда относно частните бюра по труда (ревизирана в Женева на 1 юли 1949 г.), в която се допуска приемането на контролни мерки по отношение на тези бюра от страна на компетентните органи.

32. Според становището на белгийското правителство тази конвенция, одобрена в Белгия със закон от 3 март 1958 г., е спазена по най-строг начин в Кралския указ от 28 ноември 1975 г., който установява като общ принцип, че осъществяването на дейност от частни бюра по труда е забранено (член 2) и който допуска едно единствено отклонение от този общ принцип, като това отклонение е насочено изключително към частните бюра по труда за сценични артисти, при условие че упражняването на дейността съответства на строгите условия, предвидени в закона.

33. Цитираната по-горе международна конвенция поставя общия принцип за забраната на частните трудови бюра със стопанска цел, като предвижда за тази цел в член 3, параграф 1 от нея, че тези бюра ще бъдат закрити след определен краен срок, който ще бъде определен от компетентния орган.

34. От друга страна член 5, параграф 1 от Конвенцията предвижда, че „отклонения от разпоредбите на член 3 се допускат по изключение от компетентните органи по отношение на изчерпателно определени в националното законодателство категории лица, за които посредничеството при намиране на работа не е осигурено в достатъчна степен от държавната служба по заетостта”.

35. Доколкото запазването на частните бюро по труда не отговаря на задължение, произтичащо от Конвенция № 96, белгийското правителство не може да се позовава на тази конвенция, за да се отклони от разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги.

36. Задълженията, произтичащи от Конвенция № 96 следователно не могат да се противопоставят на прилагането на разпоредби от правото на Общността във въпросната област.

37. Освен това в никоя от разпоредбите на Конвенцията не се съдържат пречки за това държава-членка, която се ползва от дерогацията по член 5, да приложи тази клауза по отношение на доставчик на услуги, установен в друга държава-членка, при условия, съответстващи на изискванията на член 59 от Договора, както са посочени по-горе.

38. Впрочем, дори от текста на член 20 от белгийския Кралски указ от 28 ноември 1975 г. следва, че в случай на споразумение за реципрочност между Белгия и съответните страни, бюрата по труда за чуждестранни сценични артисти могат да извършват посреднически услуги за намиране на работа в Белгия, без да ползват посредничеството на частно бюро по труда, притежаващо белгийска лицензия.

39. Поради изложените съображения е целесъобразно да се отговори, че, когато упражняването на дейност от частно трудово бюро за сценични артисти е обусловено от издаване на лицензия в страната на предоставяне на услугата, въпросната държава не може да задължава доставчиците на услуги, установени в друга държава-членка, да изпълнят това условие или да използват посредничеството на друго бюро по труда, притежаващо такава лицензия, когато услугата е предоставена от бюро по труда, което е част от публичната администрация на държава-членка, в която доставчикът на услуги се е установил и притежава лицензия, издадена при съпоставими условия с тези, които се изискват от държавата-членка, в която се предоставя услугата и дейността в първата държава е поставена под съответния надзор по отношение на посредническите дейности за намиране на работа, независимо от държавата-членка на местоназначение на престацията.

По съдебните разноски

40. Разноските, направени от белгийското правителство и Комисията на Европейските общности, предоставили становища на Съда, не подлежат на възстановяване.

41. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в процеса, висящ пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, отправени от Tribunal de première instance, Tournai с Решение от 21 март 1978 г., реши:

- 1. Частните бюра по труда за сценични творци не попадат в класификацията на група 839 от международната номенклатура ISIC под наименование „посреднически агенции“.**
- 2. Повелителните разпоредби на член 59 от Договора, чиято реализация е трябвало да се осъществи поетапно по време на преходния период, чрез предвидените в член 63 насоки, са станали пряко приложими след изтичане на посочения период.**
- 3. Когато упражняването на дейност от частно трудово бюро за сценични артисти е обусловено в държавата на предоставяне на услугата от издаване на лицензия, тази държава не може да задължава доставчиците на услуги, установени в друга държава-членка, да изпълнят това изискване или да се ползват от посредничеството на частно бюро по труда, притежаващо такава лицензия, когато услугата е предоставена от трудово бюро, което е част от публичната администрация на държава-членка, в която доставчикът на услуги се е установил и притежава лицензия, издадена при съпоставими условия с тези, които се изискват от държавата-членка, в която се предоставя услугата и дейността в първата държава е поставена под съответния надзор по отношение на посредническите дейности за намиране на работа, независимо от държавата-членка на местоназначение на престацията.**

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 18 януари 1979 година.

Подписи